

Ukraina türk akymy: Her gün 20 uçar uçýar, kimler nämüçin gidýär?

Category: Kitapcy, Sözler, Sport we turizm

написано kitapcy | 24 января, 2025

Ukraina türk akymy: Her gün 20 uçar uçýar, kimler nämüçin gidýär? UKRAINA TÜRK AKYMY: HER GÜN 20 UÇAR UÇÝAR, KIMLER NÄMÜÇIN GIDÝÄR?

Soňky ýyllarda Türkiýe-Ukraina aralygynda turist partlamasy bolup geçýär. Türkiýeden Ukrainanyň dürli şäherlerine her gün ýigrimä golaý uçar uçýar. Uçardan daşgaryn gara ýoluň üsti bilen gidýänlerem az däl. Eýsem, türkleri Russiýa bilen jeň ýagdaýynda diýen ýaly we dünýäniň iň howply turizm destinasýalarynyň arasynda görkezilen Ukrainada näme özüne çekýärkä? Kimler Ukraina gidýär? Gidýänler näme edýär? Ukrainaly aýal-gyzlar türk erkeklerine nähili garaýar? Kiýew we Lýwow şäherlerinde ukrainalylardyr türkler hakynda gürrüň alyşdyk.

Gürründeş bolanlarymyzyň hemmesi diýen ýaly türk turistleriniň aglaba böleginiň seks turizmi üçin gelýändiglerini aýdýar. Ukraina uçan howa ýollary şereketleriniň özi-de reklamalarynda gijeki durmuşa mazamlap, müşderi çekmäge jan edýär. Emma şunuň bilen birlikde Türkiýede göwün islän gyzyny tapman, «mawy gözlüje sarymeňiz» ukrainaly gyzlara öýlenmäge gelýänler we Ukrainada işlemek isleýän türklerem bar.

• **Türkleriň aglabasy seks we gijeki keýpi-sapa üçin gelýär**

Ukrainanyň paýtagty Kiýewde turizm ofisinde işleýän Snizhana ýurdundaky seks turizmi meselesinde gaýgylanýandygyny aýdýar: «Türk erkekleri köplenç topar-topar bolup gelip, nireden jelep ýa-da gyz tapyp bolarka diýip soraýarlar.

Kreşşarik şaýolunyň ugrundan aňsat tapyp bolýar. Olar seks turizmi üçin bärlik gelýärler we ukrain zenanynyň arzandygyny aýdýarlar. Haýp. Bu hakykatdanam ýaramaz ýagdaý. Bärlik seks üçin gelmeleriniň sebäbem şunda. Gys aýlarynda-da gelýärler. Düýn gaty kän türk geldi, hemmesiniňem soraýan zady şobir zat...»

Kiýewe gezmäge gelen Mehmet Jan Ukrainadaky şertleri Türkiýede tapyp bilmändigini nygtap, «Türkiýeden gelýänleriň 10-20%-i iş gözläp, 80%-i seks üçin, gezmek üçin, içmek üçin gelýär. Türkiýede beýle elpe-şelpelik ýok. Gysýarlar, içme meselesinde, gije keýp etme meselesinde, seks meselesinde adamlary gysýarlar» diýýär.

Türkiýeli Fuatyň pikirçe-de bu ýurda pasportsyz girmek türkleri hezil etdirýär: «Türkler bärlik köp gelýär. Birinjisi, pasport bilen girmek aňsat, şahsyýeti anyklaýan resminama (kimlik) bilenem girip bilýäris. Türkleriň bärlik gelmeginiň sebäbi hem-ä işlemek, hemem iş mümkinçiligi köp, aýal-gyzlary-da uçursyz owadan. Türkiýä garanda çalt tanşyp bolýar.»

• **Maşgala bolup gelip, türklere bolan ýakymsyz garaýşy aradan aýryp bileris**

Türkiýeli Diýap hem Kiýewde türk turistleriň sanynyň köpdüğine ünsi çekýär: «Bärde gatnaşyp ýören türklerimiziň sany barmak бүкүп sanardan köp. Ind-ä biz bärde kän bir ukrainaly

göremzogam. Türkler esasanam gije klublaryna köp barýar. Türkler häzir Ukraina çozdy diýen ýaly. Görşüm ýaly millet bärei keyp çekmäge gelýär.»

Ukraina maşgala bolup gezelenç edýänler «diňe seks turizmi üçin bäräk gelinýändigini» şeklindeki ýakymyzy türk garaýşyny şeýdip aradan aýryp boljagyny pikir edýär. Izmirde gelen Hakan Ünal we onuň maşgalasy munuň iň gowy görüm-göreldeini berýär: «Men bu garaýşy aradan aýryp boljagyna ynanyaryn. Gezen birnäçe günümüzde birnäçe jübüt türkijeli bilenem gabatlaşdyk. Olar bäräk turlar bilenem gelmekden hoşal. Birazam özüme bagly. Ukraina bize görä biraz rahat ýurt. «Biz türk» diýen badymyza pikirleri biraz üýtgeýär. Bu bu ýaramaz pikir maşgala bolup gelenimizde aýallarymyz we çagalarymyz bilen bile aradan aýryp biljegimize ynanyarys» diýýär.

• **Ukrainaly aýal-gyzlar türkler barada nähili pikirde?**

Lýowda ýaşayan Daşa «Türk erkekleriniň bäräk diňe seks üçin gelýänlerini men-ä görmedim. Ýok, men-ä beýle pikir edemok. Biziň owadan gyzlarymyz bar. Meniň pikirimçe turistleriň ählisem belli bir derejede şonuň üçin gelýär. Olar diňe seks üçin gelenok. Gyzlarymyzy tanamak isleýärler. Belki-de, gatnaşyklary bolýar» diýýär.

Lýowda okaýan talyp gyz Olga hem türkleri «sary saçly gyzlaryň aýratyn ýaraýandygyny» we olaryň köplenç çynlakaý gatnaşyk isleýändigini, olaryň Ukraina gelenlerinde birnäçe gyz bilen tanyşlyk açmaga synanyşýandyklaryny aýdýar.

Kiýewli Diana bolsa käbirleriniň «edepsiz» hereket etse-de, köp sanly türk erkeğini Ukraina turizm maksatly gelýändigini aýdýar.

Kiýewde iňlis dilinden okadýan Alýona türk erkekleriniň seks turizmi üçin gelýändigini aýdýar: «Ukrainaly aýal-gyzlar şuny bek ýatlarynda saklamaly, köp sanly adam diňe seks turizmi üçin gelýär. Edil özüme-ä seks turizmi hakynda aýratyn bilýän zadym ýok, gyzyklanamogam.»

• **Garyplyk ukrainalylary daşary ýurtlara gitmäge iterýär**

Ýewropada iň uly territoriýa eýe, 45 million ilatly ýurt ykdysady kynçylyklar, syýasy konfliktler, durnuksyzlyk, garyplyk, korrupsiýa we umytsyzlyk gysajynda urunýar. Ýurtda esasanam ýaşlar pul gazanmak üçin daşary ýurtlara çykýar ýa-da jelepçiligr we gijeki şagal mesligine ýüz urýar.

Lýwowly inžener Oksana Antonowa Ukrainada ýaşlaryň maddy kynçylyklary çekýändigleri we durmuşy oňmaýandygy üçin başga ýurtlara gitmegiň ýollaryny gözleýändiglerine ünsi çekýär.

Kompozitor we şahyr Wasiliý Wasilsew hem türkleriň ukrain gyzlaryna köp öýlenýändigini aýdýar: «Meniň pikirimçe munuň hiç hili meselesi ýok. Ýewropalylar ýaly deň hak-hukuklary bar bolsa, maşgala gurmagyň näme zyýany bar. Eger çyndanam söýýän bolsaňyz, kalbyňyza buýrup bilmersiňiz. Gurulýan maşgalalar arkaly bu gatnaşyklar dürli ýurtlaryň arasyndaky dostlukly gatnaşyklaryňam berkemegine we dowam etmegine kömegi deger.»

Ukrainada okap, ukrain gyzyna öýlenen Jan Fyratam iki halkyň arasynda maşgala gurma meselesine oňyn garaýar: «Men Taras Şewçenko adyndaky uniwersitetiň halkara gatnaşyklary uniwersitetinde okadym. Şol döwürde häzirki aýalym bilen tanyşdym. Düşünişme meselesinde hiç hili bökdençlik döränok. Talyplar arkaly, bärdäki türk işewürleri arkaly ýa-da bärde maşgala gurup ýaşap ýören ildeşlerimiz arkaly, şeýle-de Türkiýedäki ukrainalylar bilen birlikde hemme zadyň bir bitewilikde pozitiw ugra özgerjekdigine hiç hili şek-şübham ýok.»

• Türkiýe-Ukraina uçar reýsleriniň sany iki esse köpeldi: Günde 20 uçar

Türkiýeden Ukraina syýahatlaryň artmagynda arzan uçar reýsleriniň täsiri uly. Azyndan baş sany howa ýollary şereketi yzygiderli Türkiýeden bu ýurda göni uçuşlary gurnaýar. Türkiýeden bu ýurda günde ýigirmä golaý uçar uçýar. Türk Howa Ýollarynyň (THÝ) Ukrainanyň alty şäherine uçuş reýsi bar. THÝ-nyň diňe Odessa hepdede 20, Kiýew hepdede 21 reýsi bar. Lýowa hepdede 10, Harkowa, Zaporozhyä, Hersona hersine 7 reýsi bar. 2016-njy ýylda ýedinji ugur bolan Iwano-Frankowskâ

başlan reýsler bolsa kân wagta çekmân ýatyryldy.

Şeýle görnüşde «Pegasus»-yň Ankaradan Kiýewe her gün bir göni reýsi bar. Şol şereketiň ýene-de Stambuldan Lýowa we Harkowa hepdede baş gün göni reýsi bar.

«Pegasus»-yň şeýle-de Donesk howa menziline, Zaporožýe halkara howa menziline hepdäniň belli günleri reýsleri bar. «Onur Hava Yolları» şereketiniň hepdede baş gün Odessa göni reýsi bar. «Atlas Global Havayolu» şereketiňem Odessa hepdede üç gün göni reýsi bar. Ukrainanyň Howa Ýollary gullugy Stambuldan Kiýewe hepdede 15, Odessa 20 gezek uçýar. Tomus aýlarynda dürli şäherlere reýsleriň artmagy bilen birlikde bu görkezijilerem artýar.

Beýleki bir ýandan Kiýewiň iki howa menzilinden otuzdan gowrak Ýewropa ýurduna we halkara howa menzillerine göni uçuşlar amala aşyrylýar.

• Reklamalarda «owadan gyzlaryň we gije durmuşynyň mazamlanmagy

Ukraina gitmekçi bolýanlar bu boýunça sorag-ideg edip görenlerinde birnäçe syýahatçylyk we tanyşdyryş saýtynda «ýurduň owadan gyzlarynyň we gije keýp çekilýän ýerleriň» mazamlanýandygyny görerler.

Ukraina uçýanlara arzan petekleri satýan «Pegasus» howa ýollary şereketiniň internet saýtynda Ukrainanyň tanyşdyryş mahabatynda «Ýurt hususanam arzan bahalar bilen gijesine wagtyny hoş geçirmekçi bolýanlara diýseň amatly» sözlerini ulanýar.

Ýurtda gezip boljak baş ýere ünsi çekýän tanyşdyryş ýazgysynda gije keýp çekilýän ýerler şeýle görnüşde ýazylan: «Kiýew gezelenji üçin azyndan birküç günüňi aýyrmaly. Bu günler hökman hepdäniň ahyryna gabat gelmeli, sebäbi Kiýewiň gije durmuşy düýbünden başgaça!», «Ukrainanyň gije durmuşynyň dolup-daşýan ýene bir şäheri Lýwow, şäher giň seýilgähleri we nostalgik köçeleri bilen saňa diýseň gowy ýarar», “Icgysgynç şäherdir öýdülýän Harkow gitjek ýeriňi bilseň, gijelerine şuglaly şähere öwrülýär.”

Ukrainanyň aýratynam soňky ýyllarda seks turizminde köp sanly turisti özüne çekýändigini mälim. Munuň sebäpleri hökmünde garyplyk we ýerli guramaçylykly jenaýatçylykly toparlar görkezilýär.

Angliýanyň we Ukrainanyň arasynda saparlary gurnaýan «Ukraine Adventures» syýahatçylyk şereketiniň wekili Toni-de irländiýaly arzan bahaly «Ryanair» howa ýollary şereketiniň bu ýurda reýsleri ýola goýmagyny «iňlis erkekleriniň Ukraina gidesleriniň gelmeginde iň uly täsiriň owadan gyzlardygyny» aýdýar.

Turistleriň iň köp gelýän ýerleriniň başyny Lýwow ýaly ýurduň günbatar şäherleri çekýär.

• **Türkiýe-Ukraina arasynda turizm partlamasy**

Ukraina bilen Türkiýäniň arasynda 2017-nji ýylda gol çekilen ylalaşyga laýyklykda iki ýurduň raýatlary wizasyz we pasportsyz diňe şahsyýetini anyklaýjy karty bilen iki taraply syýahatda bolup bilýär.

Russiýa bilen Krym konfliktiniň bolup geçmeginden öň 2013-nji ýylda Ukraina gidýän daşary ýurtly turistleriň sany 26 milliona golaýlan bolsa, bu görkeziji häzir 16 milliona ýeteňkirleýär.

2017-nji ýylda serhet goňsusy bolmadyk ýurtlaryň arasynda Ukraina iň köp turistiň gidýän ýurdy 270 müň 695 adamy bilen Türkiýe boldy.

14 million 229 müň 642 adamyň gelýän ýurduna iň köp barýanlar nobaty bilen goňsulary Moldowa, Belorussiýa, Russiýa, Polşa, Wengeriýa, Rumyniýa we Slowakiýa.

Geçen ýyl (2018) Ukrainadan Türkiýä gelenleriň sany 1.4 milliona golaýlady. Bu boýunça Türkiýe Ukrainadan iň köp turist çeken ýurt boldy.

• **«Bagtsyz ýurt» Ukraina: Turistler üçin howply destinasiýa**

Ukraina dünýäniň iň howply turizm destinasiýalarynyň arasynda sekizinji orunda görkezilýär. «SOS International» we «Control Risks» şereketleriniň 2019-njy ýyl üçin taýýarlan

maglumatnamasynda Ukraina «howply» ýurtlaryň arasynda görkezilýär.

Howply ýerleriň arasynda aýratynam Müsür-Ysraýyl arasy, Gazze sektory, Ukraina we Merkezi Afrika respublikasy bar. Sebitleýin syýahat duýduryşy berilen Ukraina, Palestina, Wenesuela, Päkistan, Çad, Niger, Burkina Faso, Eritreýa ýaly ýurtlar hem kategoriýa girýär.

Şeýle-de Ukraina dünýäniň iň oňşukly ýurtlarynyň sanawynda 2018-nji ýylda taýýarlanan maglumatnama görä 16e ýurduň arasynda 152-nji ýerde. Sanawyň soňky iki ornunda Siriýa we Owganystan bar.

«The Spectator Index» tarapyndan mälim edilen dünýäniň iň bagtly ýurtlarynyň sanawynda Ukrainanyň 150 ýurduň arasynda 138-nji ýerde bolmagy ünsi çekýär.

• **Kiýew turistler üçin howpsuzmy?**

Beýleki bir tarapdan Ukraina bolsa taýýarlaýan turizm mahabaty broşýuralarynda Kiýewiň asuda ýerdigini gökrezýär. Broşýuralarda «Ukrainanyň gündogarynda çaknyşyklar baram bolsa, Kiýew howpsuz destinasıýa, taryhy, medeni şäher, dynç almagyň we wagtyňy hoş geçirmegiň şäheri, Ýewropanyň iň amatly bahaly şäheri» diýilýär.

Şeýle-de broşýurada «Kiýewde howpsuzlygyň kepilligi nämede?» soragyna jogap hökmünde: «Kiýewde terrorçylykly hadysalar ýok, syýasy gapma-garşylyklar ýok, Ukrainanyň beýleki şäherlerinden has köp, şäherde 9 müň 963 polisiýa we jemgyýetçilik howpsuzlygy gullukçysy bar» sözleri bar.

Şeýle-de Kiýew Ýewropanyň beýleki şäherleri bilen deňeşdirilip, jenaýat derejesi talanma gorkusy derejeleri deňeşdirilýär. Şoňa laýyklykda jenaýat derejesi Angliýanyň paýtagty Londonda 58%, Fransiýanyň paýtagty Parižde 56%, Kiýewde 52%. Şol bir ýagdaýda turistiň talanma gorkusy Parižde 56%, Londonda 51%, Kiýewde 45%.

Bahtiýar KÜÇÜK.

27.12.2019 ý. Sport we turizm